

מ"ת 4305/03/15 - ציון בן חמו נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

מ"ת 4305-03-15 מדינת ישראל נ' בן חמו
תיק חיצוני: 1369/15

בפני
המבקש
נגד
המשיבה
כבוד השופט נסר אבו טהה
ציון בן חמו ע"י ב"כ עוה"ד ציון אמיר ויהושע רזניק
מדינת ישראל ע"י ב"כ עו"ד אסף בר יוסף

החלטה

1. בהמשך לדיון שהתקיים ביום 07.07.2015, בבקשה לעיון חוזר, ובהתאם להחלטת בית המשפט, התקבל תסקיר מאת שרות המבחן, ובו המלצה להקל בתנאי השחרור בערובה, בהם נתון המבקש מיום 02.04.2015.

2. שרות המבחן בתסקיר העדכני שערך, ממליץ לשקול הקלה בתנאי מעצרו של המבקש, באופן שיאפשר חזרתו לעבודה - במפעל שבבעלותו שנמצא באזור המלאכה 4, בית שמש, בשלב ראשון בפיקוחם של בנו העובד עמו (עדי), ועידן פחימה (מנהל התפעול של המפעל), בין השעות 06:00-20:00.

בנוסף, ממליץ שרות המבחן להתיר למבקש לצאת ממעצר הבית בליווי ובפיקוח מי מהעריבים מעבר לשעות העבודה.

בנוסף, ממליץ שרות המבחן על העמדת המבקש בפיקוח מעצר לתקופה של שלושה חודשים.

שרות המבחן חוזר בתסקיר העדכני על התרשמותו מהתסקירים הקודמים, כי מדובר באדם המחזיק בערכים נורמטיביים, שהתנהל עד כה באופן חיובי ומתפקד במישורי חייו השונים, כשהמיוחס לו הינו בפער למול התנהלותו עד עתה. עוד להערכת שרות המבחן, כי הליך מעצרו בעבר היווה גורם משמעותי בהצבת גבולות שאפשר המלצה לשחרורו לחלופת מעצר בפיקוח בני משפחתו.

עוד מציין שרות המבחן, כי משיחות שערכו עם העו"סית מטעם האזוק, נמסר בפניהם, כי המבקש משתף פעולה באופן פתוח וכנה, ניכרת רצינות והקפדה על תנאי מעצרו, לצד חשש מפני השפעת המשך היותו במעצר בית

מלא על תפקוד עסקיו והפגיעה בבני משפחתו.

3. **באי-כוח המבקש** עותרים בתמצית לקבל את הבקשה, ראשית - נוכח הטעמים שעמדו בבסיס המלצת שרות המבחן; שנית - נוכח חלוף זמן ניכר (חמישה חודשים) ללא הפרות מצד המבקש; שלישית - המבקש מהווה נדבך מרכזי בפעילות המסחרית של המפעלים שבבעלותו וניתוקו מהם, ואי יכולתו להגיע למפעליו, פוגע הן ביכולת המפעלים לתפקד כפי שתפקדו עובר למעצרו, והן במבקש עצמו, החש חוסר אונים מוחלט, כאשר נמנע ממנו מלהגיע לבתי עסקו; רביעית - איסור הסחר עם רצועת עזה עומד בעינו, ולמעשה מאיין את החשש הכללי שעמד עליו בא-כוח המשיבה במסגרת התנגדותו; חמישית - התמשכות ההליכים - חרף חלוף הזמן הניכר, טרם התקיים מענה מפורט בהליך העיקרי, שכן העיכוב אינו רובץ לפתחו של המבקש, כי אם לפתחה של המשיבה, שממאנת למסור חומרי חקירה או שמתעכבת במסירתם, לרבות בכל שנוגע להוצאת תעודת חיסיון. בנוסף, תלויים ועומדים בפני מותב זה בקשות לקבלת חומרי חקירה בהתאם לסעיף 74 לחסד"פ שטרם הוכרעו. על כן, לשיטת המבקש, סביר להניח, כי יחלוף זמן רב נוסף, עד לתחילת ההליכים בתיק העיקרי. שישית - נסיבות אישיות - נטען, כי חוויית המעצר מאחורי סורג ובריח עובר למעצר בית מלא, הוביל לנסיגה של ממש במצבו הנפשי של המבקש, המתבטא בחוסר ריכוז, קשיי שינה, חוסר תיאבון, מצב רוח ירוד, כפי שנלמד מהמסמך הרפואי המצורף לבקשה והערוך על ידי רופא המשפחה, ד"ר אבירם רונן; שביעית - נטען לצד כלל הטעמים לעיל, עומדת קביעת בית המשפט כי התשתית הראייתית-הלכאורית שהונחה אינה חפה מקשת רחבה של בעייתיות, בעיקר במישור המשפטי.

באי-כוח המבקש הפנו לאסופה של פסיקה התומכת בגישתם: בש"פ 2857/06; בש"פ 4812/99; בש"פ 1302/10.

4. **בא-כוח המשיבה** מנגד, עותר לדחות את הבקשה, לרבות המלצת שרות המבחן, שכן לשיטתו אין בנימוקים שעמדו עליהם באי-כוח המבקש, כדי להצדיק הקלה בתנאי השחרור בערובה, וזאת נוכח העובדה שמדובר בעבירות ביטחון, המגבשות מסוכנות סטטוטורית לחובת המבקש. גם כאשר בית המשפט בחר להורות על שחרורו של המבקש לחלופת מעצר, מצא לנכון לקבוע תנאים נוקשים. עוד נטען, כי במידה ויורשע המבקש במעשים נשוא כתב האישום, צפוי לעונש של שנים רבות, ועל כן החשש מפני הימלטות מן הדין גובר, שכן מצבו הכלכלי מבוסס ביותר, כעולה מחומר החקירה ומאמרתיו של המבקש (ראה סעיף 7 לתגובת המשיבה).

אשר לטענה של חלוף זמן ניכר - נטען, כי פרק זמן של חמישה חודשים, אינו מצדיק בקשה לעיון חוזר בתנאי השחרור, במיוחד בעבירות הביטחוניות המיוחסות למבקש.

אשר לטענה בדבר הפגיעה הכלכלית בעסקיו של המבקש - נטען, כי הפגיעה הכלכלית בעסקיו היא פועל יוצא ממעשיו לכאורה של המבקש עצמו, וזו נלקחה כבר בחשבון על ידי בית המשפט בהחלטתו מיום 14.05.2015, במסגרתה צמצם בית המשפט את איסור הסחר רק עם רצועת עזה, ובכך איזן בין הפגיעה הכלכלית הצפויה

לבין הסכנה העולה מן המבקש.

אשר לטענה בדבר התמשכות ההליכים - נטען, כי הדחיות נתבקשו על ידי באי-כוח המבקש ולא על ידי המשיבה. עוד נטען, כי למשיבה אין כל רצון או עניין באי קידום ההליך העיקרי.

אשר להמלצת שרות המבחן - נטען, כי מדובר בהמלצה כשמה, שאינה מחייבת את שיקול הדעת של בית המשפט. לגופם של דברים נטען, כי המלצת שרות המבחן להתיר את חזרתו של המבקש למקום עבודתו במפעל ("פולירן פרופילים בע"מ"), שהיווה את הפלטפורמה לביצוע לכאורה העבירות המיוחסות לו בכתב האישום, תשדר מסר "לא נכון" לאדם שמויחסות לו עבירות חמורות נגד ביטחון המדינה. עוד נטען, כי משימת הפיקוח מצד הערבים, לא תהיה אפקטיבית, שכן למפקחים אין את הכלים לעקוב באופן רציף על עבודתו ואינם מכירים את העבודה כדי לפקח ולאייץ את המסוכנות הנשקפת מצד המבקש.

5. בפניי התייצבו המפקחים - עדי בן חמו - בן 29, רווק, בנו של המבקש. לדבריו, משמש כיום כמנהל במפעל, מודע לאיסור בדבר הפעילות המסחרית עם רצועת עזה, נעדר עבר פלילי, שירת בעברו בצבא ביחידת "יהלום". עוד לדבריו, מערכת יחסיו עם אביו טובה, מאופיינת בהקשבה וכיבוד הדדי.

עוד התייצב בפניי עידן פחימה - בן 29, נשוי ואב לילדה. לדבריו, משמש כמנהל תפעולי של המפעל מזה 3 שנים, מודע לאיסור בדבר הפעילות המסחרית עם רצועת עזה, נעדר עבר פלילי, שירת בעברו בצבא בצנחנים. עוד לדבריו, חרף יחסיו וקשריו הטובים עם המבקש מתוקף עבודתו במפעל, לא יהסס לדווח לרשויות באם תהיה הפרה מצד המבקש, וזאת בשל חובתו כמפקח וערב על פי החוק.

6. המסגרת הנורמטיבית -

לענייננו, ראויים לציון שתי החלטות בית המשפט העליון - בבש"פ 5564/11, פלוני נגד מדינת ישראל:

"הנה כי כן, שחרור לחלופת מעצר וטיב החלופה נגזרים לעיתים מעוצמת הראיות. חלופת מעצר היא ביטוי שהשתרש בפרקטיקה אך אינו מופיע בחוק המעצרים, וסעיף 21(ב)(1) לחוק נוקט לשון "שחרור בערובה ותנאי שחרור". חלופת מעצר אין פירושה בהכרח מעצר בית מלא, ולרשות בית המשפט עומד מגוון של כלים, כמפורט בסעיף 48(א) לחוק המעצרים שעניינו ב"תנאי השחרור בערובה".

"לא הייתי מזכיר דברים אלה, המובנים מאליהם, אילולא התחושה כי החלופה של מעצר בית מלא, הפכה לתנאי שחרור "אוטומטי" כתחליף למעצר בפועל. אך יש לזכור כי גם מעצר בית מלא הוא בגדר הגבלה, ואף הגבלה קשה, על חירות הפרט, במיוחד בהאידינא, שבירור התיק העיקרי עלול להתארך חודשים ואף שנים. אין זה מהדברים הקלים "לטפס על הקירות" משך חודשים רבים בין ארבעה כתלים. הבטלה עלולה להביא לידי שעמום והשעמום לידי חטא של הפרת תנאי מעצר הבית ולהסתבכות נוספת של הנאשם. לכך יש להוסיף כי מעצר בית ממושך עלול לפגוע בפרנסתו של הנאשם ושל בני ביתו

התלויים בו למחיתו".

"רוצה לומר, כי גם בקביעת תנאי החלופה, היד אינה צריכה להיות "קלה על ההדק", ותנאי החלופה והגבלת החירות צריכים להיגזר הן מעוצמתה של עילת המעצר והן מעוצמת הראיות בכל מקרה ומקרה."

החלטה נוספת בבש"פ 3611/10, עימאד רמאל נגד מדינת ישראל, נקבע:

"אמנם ככלל אין מקום לכרסום בתנאי השחרור שנקבעו מבלי שחלף די זמן מההחלטה האחרונה בעניין זה, ומבלי שקמו נסיבות חדשות או התגלו עובדות חדשות. חלוף הזמן חשוב הן מאחר שזו מצוות המחוקק הן בשל הצורך שלא להעמיס יתר על המידה על מערכות המשפט העמוסות ממילא, והן בשל הטעם המהותי שעומד בבסיס הזמן החולף, המאפשר לבחון האם ניתן ליתן בנאשם אמון מספיק בשביל להקל עוד בתנאי שחרורו. עם זאת, חלוף זמן ניכר, כדרישת הסעיף, הוא מושג שאף הוא תלוי בנסיבות העניין, ובמקרים המתאימים ניתן לחרוג מנוהל הפסיקה ולדון בבקשה להקלת תנאי המעצר חרף העובדה שחלפו אך חודשים ספורים מאז ניתנה ההחלטה האחרונה בעניין תנאי השחרור."

עוד נקבע בפסיקה הרלבנטית לענייננו -

כי בבחינת בקשתו של אדם לעיון חוזר בתנאי מעצרו, על בית המשפט לבחון האם יש בהיענות לבקשתו, כדי לפגוע בתכליתה של חלופה זו.

ההכרה בחשיבות יכולתו של אדם להתפרנס ולדאוג לצורכי מחיתו מלמדת אותנו, כי אף שמדובר בנאשם המשוחרר לחלופת מעצר, יש לנסות, במקרים הראויים, לבחון את אפשרות השתלבותו במסגרת עבודה, אשר תבטיח לו פרנסה ותעסוקה. זאת, כמובן, בכפוף לכך שלא יהיה בכך משום פגיעה באינטרס ציבורי סותר. לפיכך, במידה וניתן להשיג את תכלית חלופת המעצר גם כשהנאשם יוצא לעבוד, תוך הבטחה כי אין ביציאתו לעבוד משום סכנה לציבור או אפשרות לפגיעה בתקינות ההליך המשפטי נגדו, במקרה המתאים יהיה ראוי לאפשר זאת (ראה לעניין זה בש"פ 2857/06).

7. לענייננו, לאחר שהקשבתי לטיעוני ב"כ הצדדים ועיינתי בתסקיר שירות המבחן הבא בהמלצה חיובית, במסמכים הנוגעים למצבו הבריאותי של המבקש, וכן במסמכים הנוגעים לחברה שבבעלותו, וכן חזרתי ועיינתי בהחלטתי הקודמת בדבר התשתית הראייתית הלכאורית שהונחה לחובת המבקש מיום 02.04.2015 (המבקשת אמנם **הניחה תשתית ראייתית לכאורית לחובת המבקש אם כי תשתית זו לא חפה מקשת רחבה של בעייתיות**, בעיקר במישור המשפטי, כפי שעמדו על כך באריכות באי כוח המשיבים המלומדים בטיעוניהם, על פה ובכתב. ער אנוכי כי בשלב הבחינה הלכאורית של התשתית הראייתית, אין זו האכסניה המתאימה לביור טענות אלו, יחד עם זאת, הן מעלות שאלות חשובות ומעניינות בשים לב למחלוקת שנתגלעה בין באי כוח הצדדים, לרבות המחלוקת שנתגלעה גם בבית המשפט העליון בשאלה מהו מעשה שיש בו כדי לסייע לאויב במלחמתו נגד ישראל אשר הושארה בצריך עיון - ר' דנ"פ 957/05 וכן ר' דנ"פ 11328/03 ביחס לסוגי ההתנהגויות שיהיה בהם לעלות לכדי העבירה החמורה של סיוע לאויב במלחמה), ועל רקע המבחנים שהותוו בפסיקת בית המשפט העליון, שוכנעתי שהמקרה שבפני מצדיק לטעמי להיעתר לבקשה, אמנם באופן חלקי בכל הנוגע ליציאה לעבודה.

א. המבקש מואשם אמנם בעבירות חמורות, אך כפי שציינתי בהחלטתי המפורטת לעניין הראיות, קבעתי, כי מדובר בתשתית ראייתית שאינה חפה מקשת רחבה של בעייתיות, בעיקר במישור המשפטי.

ב. מיום הגשת כתב האישום, 02.03.2015, חלפו ששה חודשים וטרם התקיים מענה בהליך העיקרי, בשל בקשות דחייה על רקע טענות בדבר אי קבלת מלוא חומר החקירה, וכן, נוכח הגשת בקשות לקבלת חומרי חקירה לפי סעיף 74 לחסד"פ, שייגזר מהן בעתיד גם עתירות להסרת חיסיון. למעשה, טענת באי כוח המבקש כי ההליכים בתיק העיקרי עלולים להימשך זמן רב, איננה משוללת יסוד.

ג. מיום שחרורו של המבקש מהמעצר, 02.04.2015, חלפו חמישה חודשים, המבקש מקפיד למלא אחר תנאי השחרור בערובה, ללא הפרות כלשהן. לעניין זה אף העו"ס מטעם האיזוק האלקטרוני מוסרת בפני שירות המבחן כי המבקש משתף פעולה באופן פתוח וכנה, מקפיד על תנאי מעצרו. מביע חשש מפני המשך השפעת היותו במעצר בית על תפקוד עסקיו והפגיעה בבני משפחתו (ר' פסקה 2 לתסקיר).

ד. לבקשה צורף מסמך רפואי מטעם רופא המשפחה של המבקש, בו צוין כי חווית המעצר מאחורי סורג ובריא, ובהמשך מעצר הבית המלא, הובילו לנסיגה של ממש במצבו הנפשי המתבטא בחוסר ריכוז, קשיי שינה, חוסר תיאבון, מצב רוח ירוד - מצב שמתאים לדיכאון וחרדה - הומלץ על טיפול תרופתי - יש חשיבות לשגרה, עד כמה שניתן לחזור אליה, דבר שישפר את מצבו הנפשי של המבקש והן של בני משפחתו התלויים בו.

ה. אף שירות המבחן מעריך על רקע התרשמותו בתסקירים הקודמים, כי מדובר באדם המחזיק בערכים נורמטיביים, שהתנהל עד כה באופן חיובי במכלול מישורי חייו השונים, חווית המעצר מאחורי סורג ובריא, היוותה גורם משמעותי בהצבת גבולות עבור המבקש, מה גם חלוף הזמן מיום שחרורו ללא הפרות, מצדיק בחינת הקלה בתנאי מעצרו באופן שיתאפשר לו חזרה לעבודתו בפיקוח.

ו. אשר לטענת המשיבה בדבר חשש להימלטות מן הדין, מדובר בטענה כללית וערטילאית, שאין לה כל אחיזה בחומר הראיות שהונח בפני בית המשפט.

ז. אשר לטענת המשיבה כי חזרתו של המבקש למקום עבודתו במפעל שבבעלותו ("פולירן פרופילים בע"מ"), שהיווה פלטפורמה לביצוע, לכאורה, המעשים המיוחסים לו בכתב האישום משום "מסר לא נכון".

בל נשכח כי חופש העיסוק הנו זכות יסוד חוקתית, ועם זאת ניתן לפגוע בזכות זו ככל זכות אחרת, שכן חופש העיסוק אינו מוחלט ועל כן לא אחת נדרש איזון ראוי. לעניין זה ר' בש"פ 6817/07, מדינת ישראל נ' יוסף סיטבון :

" על בית המשפט לשוות לנגד עיניו בין היתר את הפגיעה הקשה שיש באיסור העיסוק על הנאשם הנהנה מחזקת חפות ועל פרנסתו, את הפגיעה שיכולה להיות בהוראה כזו על משפחות העובדים התלויים בו ואת הנזק שייגרם בגין הוראה שכזו לעסקו. כן עליו להעריך האם ההליך יימשך זמן רב, באופן המשליך במישרין גם על משך התקופה לגביה יחול איסור העיסוק, ולבחון האם בנסיבות אלה מדובר באמצעי מידתי. אל מול אלה, עליו לשקול את הסכנה שעלולה

להיות טמונה בהמשך עיסוקו זה לבטחון הציבור או את ההקלה שתהא בכך בעבורו לשוב ולבצע את העבירה, ואת הפגיעה באינטרס הציבורי שעלולה להיגרם עם ביצוע עבירות נוספות".

לענייננו, הנני מוצא לנכון להזכיר כי די באיסור הקיים - לפעילות מסחרית עם רצועת עזה - כדי לאיין את החשש עליו עמד בא כוח המשיבה, וביתר שאת נוכח התרשמות שירות המבחן וכן בית המשפט מהתנהלותו התקינה של המבקש במשך חודשים, בקיימו תנאי הערובה ללא הפרה כלשהי.

לגופם של דברים, חזרה על מעשים דומים בעתיד, מצד המבקש, כרוכה בלוגיסיטיקה מורכבת, לצד קיומם של נהלים חדשים ומנגנוני פיקוח ובקרה למעבר סחורות משטחי ישראל לרצועת עזה (ר' הערת כב' השופט מלצר בפרשייה זו, בש"פ 2191/15 עמ' 9, פסקה 19).

ח. הערבים המפקחים שהומלצו על ידי שירות המבחן בעת יציאתו של המבקש לעבודה במפעל, ונבחנו על ידי הצדדים בבית המשפט, הם בנו של המבקש - שמשמש כמנהל במפעל, וכן המנהל התפעולי עידן פחימה - למעשה מדובר במפקחים המודעים היטב למכלול הנסיבות בפרשייה זו, לרבות, האיסור הקיים לפעילות מסחרית עם רצועת עזה. יתרה מכך, מדובר בערבים שהותירו בפני בית המשפט רושם חיובי, כאנשים נורמטיביים, אחראיים, בוגרים המבינים את אחריותם כערבים ומפקחים עבור המבקש.

במקרה דנן, לא שוכנעתי כי במתן היתר למבקש לצאת לעבודה ולחזור לנהל את עסקו, יש כדי לפגום בתכליתה של חלופת המעצר שנקבעה בעניינו.

8. על רקע המתואר לעיל, ולאחר ששקלתי מכלול השיקולים הרלבנטיים, הנני מורה כדלקמן:

א. הנני מתיר למבקש בליווי ובפיקוח מלא ומתמיד של מי מהערבים, לצאת את מעצר הבית בימים א' - ה', בין השעות 06:00 - 20:00 ובימי ו' מהשעה 06:00 עד 15:00, לצרכי ניהול עסקיו במפעל "פולרין פרופילים בע"מ", הנמצא באיזור המלאכה 4, בית שמש.

ב. המבקש יהיה נתון תחת פיקוח מעצר של שירות המבחן לתקופה של שלושה חודשים - לשם כך המבקש יתייצב בליווי מי מהערבים בכל עת שיוזמן על ידי שירות המבחן או גורמי הטיפול מטעם שירות המבחן.

ג. לערבים הקיימים יתווספו גם עדי בן חמו ת.ז. *****, ועידן פחימה ת.ז. *****, כנגד חתימת ערבות צד ג', על סך 100 אלף ₪ כל אחד.

ד. יתר תנאי השחרור בערובה יישארו בעינם בכפוף לאמור לעיל, לרבות האיזוק האלקטרוני, בשלב זה.

עותק מההחלטה יישלח למפקח על האיזוק האלקטרוני.

המזכירות תשלח עותק מההחלטה לבאי כוח הצדדים.

ניתנה היום, ט"ו אלול תשע"ה, 30 אוגוסט 2015, בהעדר הצדדים.

עמוד 6

